

Reactie Gemeente Enschede inzage Wet passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp

Rijksvragen:

1. Welke opmerkingen heeft u bij het Wetsvoorstel eigen bijdrage huishoudelijke hulp?

In de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel valt te lezen dat de wet als belangrijkste doel heeft de laagdrempelige zorg verleend op grond van de Wmo ook voor de toekomst houdbaar te houden. Door de aanzuigende werking van het abonnementstarief is er een verhoogde druk op de zorgcapaciteit ontstaan en de instroom heeft ook de druk verhoogd op de financiële houdbaarheid voor gemeenten. De gemeente Enschede is op hoofdlijnen dan ook verheugd met dit wetsvoorstel, maar heeft nog enkele opmerkingen.

- *Kies voor één bijdragesysteem*

Het is jammer dat de eigen bijdrage alleen voor huishoudelijke hulp gaat gelden. De argumentatie lijkt een combinatie te zijn van de grote aantallen cliënten die huishoudelijke hulp krijgen, en het niet volledig willen verliezen van de voordelen van het abonnementstarief, te weten het gemak en de duidelijkheid. Maar door deze tweedeling ontstaat gevoelsmatig onrechtvaardig en discriminerend onderscheid dat het van je type beperking afhangt of je mogelijk een hogere eigen bijdrage moet betalen. Het principe van sterkste schouders dragen de zwaarste lasten is breed maatschappelijk aanvaard en derhalve is een inkomensafhankelijke bijdrage goed te onderbouwen. Of een type beperkingsafhankelijke eigen bijdrage ook te onderbouwen is, is de vraag. Bovendien is het ook voor andere type wmo-voorzieningen wenselijk de houdbaarheid van het stelsel te bewaken. De MvT concludeert snel dat bij woningaanpassingen en hulpmiddelen het aanzuigende effect beperkt is en daarom geen eigen bijdrage daarvoor in te voeren. Los van de vraag of voor deze dure middelen ook het financieel effect beperkt is, valt niet in te zien waarom een onnodige extra belasting van het zorgstelsel wenselijk is; zelfs als de extra belasting beperkt zou zijn.

- *Kies voor een uniform geautomatiseerd systeem voor pauzering eigen bijdrage.*

De gemeente Enschede ziet voordelen voor de uniforme regels ten aanzien van het startmoment voor de eigen bijdrage. Ten aanzien van het pauze-moment beveelt de gemeente Enschede een regeling aan waarin inwoners hier niet zelfstandig een beroep op moeten doen en mogelijk een juridische discussie moet beginnen. Het zijn namelijk altijd de zwaksten (bijvoorbeeld mensen die het systeem niet overzien, laaggeletterden, mensen met een verstandelijke of psychische beperking, mensen die een hoog stressgehalte kennen etc.) die hierdoor benadeeld worden. Mogelijk kan ook hiervoor een bericht via het I-wmo berichtenverkeer voor gebruikt worden.

- *Verlaag het gemeentefonds zodra de financiële effecten duidelijk zijn.*

In de Memorie van toelichting wordt, in lijn met de opdracht uit het coalitieakkoord, de verwachting uitgesproken dat de invoering van de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp leidt tot een financieel effect van 95 miljoen dat per 2025 uit het gemeentefonds gelicht kan worden. In het verleden zijn de prognoses rond het abonnementstarief en het gedrag van mensen verkeerd ingeschat. Daarom stelt de gemeente Enschede voor éérs de daadwerkelijke financiële resultaten af te wachten en daarna pas het gemeentefonds te wijzigen op basis van de werkelijke effecten.

2. Verwacht u dat het wetsvoorstel effect zal hebben op u of uw organisatie, en zo ja, op welke manier? Zijn er effecten van het wetsvoorstel die niet beschreven staan in de toelichting en zo ja, welke zijn dit?
- Het is te verwachten dat een herinvoering van de eigen bijdrage een beperkte remmende werking zal hebben op het aantal nieuwe aanvragen voor ondersteuning bij het huishouden. Het is echter de vraag of het nieuwe gedrags- en gedachtepatroon dat ontstaan is, namelijk dat het altijd een goede zet is om bij de gemeente aan te kloppen voor huishoudelijke hulp, ongeacht of je het zelf kunt regelen of niet, weer net zo snel ombuigt en mensen een afweging gaan maken. Dit wordt mede ingegeven door het tekort aan personeel in de zorg. Het kan voor een inwoner voordeliger zijn om het door de gemeente te laten organiseren, dan zelf op zoek te gaan naar een hulpverlener die niet beschikbaar is.
 - Door het wetsvoorstel zien we een structurele korting van bijna 1 miljoen euro op jaarbasis. Gezien het feit dat de meeste inwoners van Enschede die een hulpvraag hebben ook een laag economische status hebben, verwachten we niet dat het voorstel leidt tot het genoemde gedragseffect. Het gevolg van dit wetsvoorstel is daarom dat we structureel 1 miljoen euro moeten gaan bezuinigen, boven op de andere tekorten in het sociaal domein. De verwachting is dat dit leidt tot een verdere versobering van het voorzieningenniveau in Enschede, met alle gevolgen van dien.
3. Welke suggesties en verbeteringen stelt u voor bij het wetsvoorstel eigen bijdrage huishoudelijke hulp?

- *Definitie huishoudelijke hulp onduidelijk*
De gebruikte definitie in artikel 1 A van de Wet passende bijdrage kan tot onduidelijkheid leiden, ondanks de toelichting bij het artikel. Immers kan de definitie bijvoorbeeld suggereren dat schoonmaken van de woning minimaal onderdeel moet zijn van de voorziening. Dit klopt niet met de praktijk, waar bijvoorbeeld enkel het schoonmaken van de was of het zorgen dragen voor minderjarige kinderen wordt toegekend. Daarom stelt gemeente Enschede de volgende aanvulling voor:

In artikel 1.1.1, eerste lid, wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

- huishoudelijke hulp: een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget waarvan onderdeel uitmaakt het schoon- en leefbaar houden van de woning van een cliënt.

- *Maak geen uitzondering eigen bijdrage voor meerpersoonshuishoudens van één of beide partners nog niet AOW-leeftijd heeft bereikt*
Zonder duidelijke motivering wordt volgens de MvT de bestaande uitzondering gehandhaafd. Het handhaven van deze uitzondering draagt niet bij aan het bereiken van het doel van de Wet Eigen bijdrage en aan inwoners lastig uitlegbaar. De norm voor de hoogte van de eigen bijdrage zou immers het beschikbare inkomen moeten zijn, niet de leeftijd van de cliënt of diens partner.
Deze uitzondering kan gemakkelijk verwijderd worden middels wijziging of schrapping van art. 3.8 lid 3 sub f van besluit Wmo.